

BEST PRACTICE SHEET

DUURZAME AANKOPEN

Schenken van voedseloverschotten als onderdeel van overheidsaankopen voeding

Stad Brugge wenste vanuit de dienst Leefmilieu en in samenwerking met de dienst Sociale Economie een voedseldistributieplatform op te zetten. Ze maakte hiervoor gebruik van Europese subsidies (Interreg 2 Seas) en dit samen met enkele lokale partners.

LEES MEER OP DE VOLGENDE BLADZIJDEN

MANAGEMENT

- Ecologisch
- Sociaal

PRODUCTGROEP(EN)

- Voedsel & catering

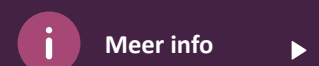
Een project van:
Groep Brugge

In samenwerking met:

CONTACT

Gunther Vanoverschelde
gunther.vanoverschelde@ruddersstove.be

Vermindering van voedselverlies betekent CO2-winst.”

Gunther Vanoverschelde – Hoofd van keuken Riddersstove Maaltijdzorg

Stad Brugge wenste vanuit de dienst Leefmilieu en in samenwerking met de dienst Sociale Economie een voedseldistributieplatform op te zetten. Ze maakte hiervoor gebruik van Europese subsidies (Interreg 2 Seas) en dit samen met enkele lokale partners.

Het project kreeg de naam FLAVOUR: ‘Food surplus and Labour, the Valorisation of Underused Resources’. FLAVOUR heeft als doelstelling om (1) de creatie van jobs en de toegang tot de arbeidsmarkt (sociale economie) te verhogen (2) voedseloverschotten te verminderen en (3) de toegang tot gezonde voeding te verhogen voor mensen in armoede.

Via het project startte Stad Brugge een distributieplatform om voedseloverschotten op te halen en ze te bezorgen aan organisaties die ze verder verdelen of verwerken. Eén van de projectpartners is bijvoorbeeld Riddersstove Maaltijdzorg, de centrale OCMW-keuken. In de overheidsopdracht voor de aankoop van ingrediënten vraagt de stad hun leveranciers om voedseloverschotten te schenken, bij voorkeur aan het Brugse distributieplatform.

Het distributieplatform stelt bovendien twee werknemers met afstand tot de arbeidsmarkt te werk. De begunstigden behoren voornamelijk tot kansgroepen. Het distributieplatform realiseert zo doelstellingen op sociaal en op ecologisch vlak.

1. Behoeftebepaling

Uit data van het Vlaams Ketenplatform Voedselverlies (2019) bleek dat er grote hoeveelheden voedseloverschotten zijn in de voedingsindustrie. De omvang (productie) en de diversiteit van de reststroom van voedsel blijkt ook veel groter in verhouding met andere sectoren. In 2017 ontvingen de voedselbanken bijvoorbeeld bijna 2000 ton voedselproducten van de voedingsindustrie.

De centrale OCMW-keuken Riddersstove speelde een belangrijke rol in de opstart van het Flavour distributieplatform. De organisatie zag mogelijkheden om het aanbod van voedseloverschotten te verbeteren door deze te herbestemmen. Ze kon daartoe bepaalde eisen opnemen in haar overheidsopdracht rond de aankoop van ingrediënten.

Momenteel haalt Flavour hoofdzakelijk voedseloverschotten op bij supermarkten. Dit aanbod schommelt echter voortdurend. De nieuwe toestroom van meer continue voedseloverschotten via leveranciers van de stad en het OCMW was dus een interessante optie.

2. Doelstelling

Om de nieuwe doelstelling gericht op het verminderen van voedselverlies te realiseren heeft Riddersstove zich geëngageerd om voortaan [SDG12.3 als criterium](#) op te nemen in overheidsopdrachten voor de aankoop van voeding van de stad en het OCMW van Brugge.

Het OCMW Brugge onderschrijft de SDG12.3: "Tegen 2030 de voedselverspilling in winkels en bij consumenten per capita halveren en voedselverlies reduceren in de productie- en bevoorradingsketens, met inbegrip van verliezen na de oogst." (bestekbepaling)

Het terugdringen van de voedselverspilling, van productie over distributie tot cateringfaciliteiten, is bijgevolg fundamenteel bij de uitvoering van deze opdracht.

3. Marktonderzoek en -dialoog

Er werd niet in dialoog gegaan met de markt maar er werd wel uitgebreid onderzoek gedaan naar een juridische correcte clausule inzake voedselveiligheid binnen de wetgeving overheidsopdrachten.

Sociale, milieu- en innovatieve kenmerken zijn wettelijk toegelaten gunningscriteria. Het invoegen van een gunningscriterium met betrekking tot de bijdrage aan de verwezenlijking van SDG 12.3 is een legitieme manier om een duurzaamheids criterium in te lassen in een bestek. Dat er gevraagd en gestimuleerd wordt om de cascade van waardebehoud zoveel mogelijk te respecteren, belemmert de mededinging niet. Het was echter aangewezen om het Brugs Distributieplatform niet als enige mogelijkheid van schenking in het bestek te vernoemen en dit omwille van schending van de principes van de mededinging m.b.t. de gunningscriteria.

4. Criteria

De verwijzing naar voedseloverschotten werden in de overheidsopdrachten als volgt uitgewerkt. In alle bestekken voor aankoop van o.a. fijne vleeswaren, groenten en fruit, enz. werd een **innovatief** gunningscriterium opgenomen (met maximale score van 20 punten). De puntentoekening gebeurt o.b.v. een cascade van waardebehoud van voedsel. Deze cascade stelt preventie van voedselverlies en menselijke consumptie voorop.

Voedseloverschotten schenken voor sociale doelen staat op de tweede plaats in de cascade van waardebehoud. Indien dat niet mogelijk is, wordt best gekozen voor een toepassing als diervoeding. Als dat niet kan, wordt het gebruikt als materiaal in industriële en landbouwtoepassingen. Tot slot is er nog de mogelijkheid om er energie mee op te wekken. Onderstaande figuur geeft de cascade van waardebehoud schematisch weer.

De bijdragen van de inschrijvers aan de realisatie van de SDG 12.3 worden beoordeeld aan de hand van inspanningen die zullen geleverd worden voor het maximaliseren van het waardebehoud.

5. Resultaten

Er werden negen offertes ontvangen voor het betreffende bestek met betrekking tot aardappelproducten, diepvriesproducten, brood en gebak, dieetvoeding en andere. Bijna alle inschrijvers gaven een duidelijke beschrijving van hoe ze de cascade van waardebehoud konden realiseren. Van de negen inschrijvers gaven er drie aan dat ze bereid zijn om hun voedseloverschotten te schenken aan het Brugse distributieplatform. Andere inschrijvers deelden mee dat ze zouden schenken aan andere organisaties en voedselbanken.

6. Geleerde lessen

De offertes gaven nieuwe inzichten over de marktwerking op het vlak van voedseloverschotten. Daarbovenop bleek dat de meeste leveranciers reeds een strategie hebben wat betreft de cascade van waardebehoud, waaronder het schenken van voedseloverschotten aan diverse organisaties en voedselbanken.

Het budget van de overheidsoverdracht was ruim 1 miljoen € exclusief BTW. Het ontwikkelen van een innovatief gunningscriterium (20 punten) voor het beperken van voedseloverschotten, evenals het beoordelen van het criterium bleek een grote uitdaging waarvoor tijd moet vrijgemaakt worden.

Bij het inlassen van duurzaamheidscriteria is het tevens belangrijk om tijdens de uitvoering regelmatig controle uit te voeren om te verifiëren of de opdrachtnemer voldoet aan de voorwaarden van zijn offerte.

Meer sheets zoals deze vind je op:
www.gidsvoorduurzameaankopen.be

Federaal Instituut voor
**Duurzame
 Ontwikkeling**

